

משניות יבמות פרק ט עם פירוש "רץ"

מצות עשה מן התורה שייבם אדם אשת אחיו מאביו בין מן הנשואין בין מן האירוסין אם מת בלא זרע שנאמר "ובן אין לו - יבמה יבוא עליה" [רמב"ם הלכות יבום וחליצה פ"א ה"א]

(1) פֶּהֱן גְדוֹל שֶׁקָּדַשׁ (שרק ארס ועדיין לא נשא) אֶת הָאֵלְמָנָה (והיא הרי אסורה לו) וְיֵשׁ לוֹ אֶחָ פֶּהֱן הֶדְיוֹט (מוותרת ליבם מפני שכהן הדיוט מותר באלמנה (ודרך אגב לומדים מכאן שיש מצוות יבום גם אם מת לאחר קדושין ולא הספיק לישאה) אבל אם נשאה הכהן הגדול באיסור נתחללה בביתו ואסורה גם לכהן אחר).

(2) (כהן) כָּשֶׁר שֶׁנֶּשֶׂא (אישה) חֶלְלָה (ונעשתה חללה מעיקרא כגון שנשא אביה הכהן את אמה כשהיתה גרושה - הרי זו החללה אסורה לכהן כשר) וְיֵשׁ לוֹ (לכהן הכשר) אֶחָ חֶלְלָה (מוותרת ליבם שמותר לחלל לישא חללה כמותו).

(3) יִשְׂרָאֵל שֶׁנֶּשֶׂא מִמְּזוֹרֶת (ולישאאל אסור להתחתן עם ממזרת) וְיֵשׁ לוֹ אֶחָ מִמְּזוֹרֶת (יכול ליבם אותה מפני שמותר לממזרים להתחתן זה עם זה).

(4) מִמְּזוֹרֶת שֶׁנֶּשֶׂא בֵּת יִשְׂרָאֵל (בעבירה) וְיֵשׁ לוֹ אֶחָ יִשְׂרָאֵל (מותר לו ליבם אותה).

(הרי אלו) מִתְּרוֹת לִיבְמִיהֶן וְאִסוּרוֹת לִבְעֻלֵיהֶן.

(ואלו) אִסוּרוֹת לְאֵלּוּ וְלְאֵלּוּ (לבעליהן וליבמיהן):

(1) פֶּהֱן גְדוֹל שֶׁנֶּשֶׂא אֶת הָאֵלְמָנָה (ואלמנה הרי אסורה לכהן גדול) וְיֵשׁ לוֹ אֶחָ (שגם הוא) פֶּהֱן גְדוֹל (כגון שאירע פסול באחד מהם ומנו את אחיו להיות כהן גדול תחתיו) אוֹ (שהיה האח) פֶּהֱן הֶדְיוֹט (אסורה גם ליבם מפני שנתחללה בנשואיה לראשון).

(2) (כהן) כָּשֶׁר שֶׁנֶּשֶׂא חֶלְלָה וְיֵשׁ לוֹ אֶחָ כָּשֶׁר (אסורה לשניהם שאסור לכהן כשר להתחתן עם חללה).

(3) יִשְׂרָאֵל שֶׁנֶּשֶׂא מִמְּזוֹרֶת וְיֵשׁ לוֹ אֶחָ יִשְׂרָאֵל (אסורה לשניהם שלישאאל אסור לקחת ממזרת).

(4) מִמְּזוֹרֶת שֶׁנֶּשֶׂא בֵּת יִשְׂרָאֵל וְיֵשׁ לוֹ אֶחָ מִמְּזוֹרֶת (אסורה לשניהם שהרי שניהם ממזרים).

(הרי אלו) אִסוּרוֹת לְאֵלּוּ וְלְאֵלּוּ (לבעליהן וליבמיהן ומ"מ צריכות חליצה).

א יֵשׁ (נשים אשר) מִתְּרוֹת (היו להנשא) לִבְעֻלֵיהֶן וְאִסוּרוֹת (להתיבם-להנשא) לִיבְמִיהֶן (לאחי הבעל אם מת בלא ילדים). (יש נשים אשר) מִתְּרוֹת לִיבְמִיהֶן וְאִסוּרוֹת לִבְעֻלֵיהֶן (ויש) מִתְּרוֹת לְאֵלּוּ וְלְאֵלּוּ (לבעליהן וליבמיהן). וְאִסוּרוֹת לְאֵלּוּ וְלְאֵלּוּ.

(והמשנה מפרטת -) וְאֵלּוּ (הם הנשים אשר) מִתְּרוֹת לִבְעֻלֵיהֶן וְאִסוּרוֹת לִיבְמִיהֶן ("באיסור קדושה") -

(1) פֶּהֱן הֶדְיוֹט (כהן רגיל שאינו כהן גדול) שֶׁנֶּשֶׂא (וה"ה אם רק קדש) אֶת הָאֵלְמָנָה (ומותר לו לישא אלמנה לכתחילה. וכן ה"ה אם הכהן נשא את הבתולה) וְיֵשׁ לוֹ אֶחָ פֶּהֱן גְדוֹל (והוא הרי אסור להתחתן עם אלמנה לכן לא יכול ליבם את אלמנת אחיו המת).

(2) (וכן כהן) חֶלְלָה (כגון שגולד מאמא הפסולה לכהונה (למשל שנשאה אביו כשהיתה גרושה או שגולד מכהן-גדול שנשא אלמנה)) שֶׁנֶּשֶׂא כָּשֶׁרָה (ומותרת היא לחלל לכתחילה אפילו אם היא כהנת (שכהנות לא הוזהרו בפסולים). ומ"מ עשאה חללה ואסורה לכהן אחר). וְיֵשׁ לוֹ (לחלל) אֶחָ כָּשֶׁר (כהן שאינו חלל - הרי היא אסורה לאח הכשר ולא יכול ליבמה. מכיון שנתחללה בביאת הבעל החלל).

(3) (וכן) יִשְׂרָאֵל (שגולד מאמא כשרה) שֶׁנֶּשֶׂא בֵּת יִשְׂרָאֵל (כשרה כדת וכדין) וְיֵשׁ לוֹ אֶחָ מִמְּזוֹרֶת (שגולד מאיסורי עריות - לא יכול הוא ליבמה מכיון שאסור לממזר להתחתן עם בת ישראל).

(4) (וכן) מִמְּזוֹרֶת שֶׁנֶּשֶׂא מִמְּזוֹרֶת (ומותר לכתחילה לישא אותה) וְיֵשׁ לוֹ אֶחָ יִשְׂרָאֵל (כשר - לא יכול הישראל ליבם את אשת אחיו הממזרת).

(כל אלו) מִתְּרוֹת לִבְעֻלֵיהֶן (אף לכתחילה) וְאִסוּרוֹת (להתיבם) לִיבְמִיהֶן ((ולא אומרים שמצוות עשה של יבום דוחה את הלאוין הנז"ל. שאין מצוות עשה של יבום אלא בביאה ראשונה בלבד וחוששין שיבוא עליה שוב באיסור) ומ"מ צריכות מהיבם חליצה מכיון שזה רק אסור קדושה):

ב וְאֵלּוּ (הם הנשים אשר) מִתְּרוֹת לִיבְמִיהֶן וְאִסוּרוֹת לִבְעֻלֵיהֶן (ולמרות שהיבם בא מכח הבעל שהיתה אסורה לו ולא היה רשאי להקים זרע ממנה. אעפ"כ מותר להיבם ליבמה ומקים זרע לאחיו המת):

משניות יבמות פרק ט עם פירוץ "רץ"

וְלִבְיָמֶיהֶן (אם היבם אינו פצוע דכא ואינו אסור עליה בשאר אסורי ערווה):

וְשָׂאָר כָּל הַנָּשִׁים (הכשרות) מִתְּרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן (אם אין הבעל פצוע דכא או אסור עליה בשאר לאוין)

בעל	יבם	אלמנה	חלל	ממזרות	ממזרות	שניות מד"ס
מותר	אסור	כהן שנשא אלמנה אח כה"ג	חלל-כשרה אח כשר	ישראל-בת ישראל אח ממזר	ממזר-ממזרת אח ישראל	לא שניה לבעל ושניה ליבם
אסור	מותר	כה"ג שקדש אלמנה אח כהן הדיוט	כשר-חללה אח חלל	ישראל-ממזרת אח ממזר	ממזר-בת ישראל אח ישראל	שניה לבעל ולא שניה ליבם
אסור	אסור	כה"ג שנשא אלמנה אח כהן	כשר-חללה אח כשר	ישראל-ממזרת אח ישראל	ממזר-בת ישראל אח ממזר	שניה לזה ולזה

הוא חיב את עצמו בזה). וְלֹא פְּרוֹת (לא משלם לה דמי פירות שאכל מנכסיה שהביאתם כנדוניה לבעלה עם נשואיה. ואפילו שלא אכלם ממש אלא שלקטן והם בעין אצלו (ואעפ"כ אינו חייב לפדותה כשאר נשים שחייבו חכמים לפדותה תמורת פירות נכסיה)). וְלֹא מְזוֹנוֹת (אפילו לאחר מותו. ואין כופים אותו לזון אותה (ואדרבא רצונו שלא תהיה לה עילה שלא להתגרש) ואפילו אם לוותה למזונותיה אינו חייב לשלם את אותו החוב כפי שהיה חייב בנשואין שאין בהן דופי). וְלֹא בְּלָאוֹת (לא חייב לשלם לה על בגדיה וכליה שהביאה עימה לנישואין (כנכסי מלוג) ובלו לגמרי או נגנבו או שאבדו. והיא לוקחת רק את מה שנשאר קיים מהם. וכל זה הוא כדרך שאר הנשים. ובכל תנאי כתובה אלו היה ראוי מן הדין שישלם לה אותם מפני שהנישואין הם בעבירה ואין לו זכויות נשואין להשתמש בנכסיה מ"מ קנסו אותה חכמים על העבירה שתפסיד אותם). וְהַתְּנָלָה פָּשָׁר (לכתחילה אפילו לכהונה כי מן התורה אין אסור בנשואין אלו) וְכּוֹפִין אוֹתוֹ לְהוֹצִיא (לגרש אותה אפילו שיש לה בנים ויצא עליהם לעז ביציאתה).

(וכל זה באסור שניות מדרבנן אבל) אֶלְמָנָה (שנשאה באסור) לְכַהֵן גָּדוֹל (ביודעה שהיא אסורה לו). (וכן) גְּרוּשָׁה וְחַלּוּצָה (אשה שמת בעלה בלא בנים וחלצה לאחיו שלא רצה ליבמה. ועכשיו נשאת באסור) לְכַהֵן הַדְּיוֹט. (וכן) מְמַזְרֵת (שנולדה מן העריות האסורות בתורה) וְנִתְיָנָה (מן הנבעונים שהתניירו בימי יהושע בן נון וגזרו עליהם שלא יבואו בקהל) לְיִשְׂרָאֵל. (וכן) בֵּת יִשְׂרָאֵל לְנִתִּין וְלַמְּזֹרֶה. יֵשׁ לָהֶן כְּתֻבָּה (וכל תנאיה. ולא קנסו אותה חכמים להפסיד כתובתה כמו בשניות דלעיל. מפני שאנשים מפחדים לעבור על אסורי תורה ולא מזלזלים בהם ואין צורך שנעשה להם חזק. משא"כ בדבריי סופרים בלעדי הקנס יוזלו באסור שניות. ועוד מכיון שבשניות אינם נפסלין לא היא ולא זרעה היא זאת ששכנעה אותו לנשואין לעבירה. לכן קנסו את השניה להפסיד כתובתה משא"כ באסורי לאוין שנפסלין היא זרעה. ובאסורים אלו היא פסולה ונולדה פסול. וכופין אותו להוציא. ואין לה מזונות בחייו אפילו לותה ואכלה אינו חייב כלום. שאם יזון אותה היא תתעכב אצלו בשביל טובת המזונות. אמנם לאחר מותו כן יש לה מזונות):

ג' שְׁנִיּוֹת (לערוה הם הנשים המותרות מן התורה ואסורות) מִדְּבָרֵי סוֹפְרִים (מגזירות חכמים (כדי להרחיק את האדם מן העריות הכתובות בתורה) כגון שאסור להתחתן עם סבתו או עם אם-אבי הוריו. או עם אשת נכדו. או עם נינתו ועוד. ואלו נקראים גם "אסור מצוה" שמצווה לשמוע דברי חכמים).

(אם היתה האשה) שְׁנִיָּה לְבַעַל (כגון שהיתה סבתא שלו מצד אמו) וְלֹא שְׁנִיָּה לְיָבָם (שאינה סבתא של היבם. וכגון שהבעל והיבם הם אחים מאותו האבא אבל לא מאותה האמא). (הרי זו) אֶסְוֶרָה לְבַעַל (מדברי סופרים) וּמִתְּרֵת לְיָבָם (שהרי היא אינה סבתא שלו. ומותר לְיָבָם ליבמה ולהקים זרע לאחיו המת אע"פ שלבעל עצמו לא התירו חכמים להקים ממנה זרע. (וכתובה אפילו מיבם אין לה)).

(ואם אשה זו היא) שְׁנִיָּה לְיָבָם (כגון שהיתה סבתא שלו מצד אמו) וְלֹא שְׁנִיָּה לְבַעַל (כנ"ל שאינם מאותה האמא). אֶסְוֶרָה לְיָבָם (וחולצת ולא מתיבמת. ולא אומרים שמצנת עשה של יבום תתיר אסור שניה לערוה. מפני שאין מצנת עשה של יבום אלא בבואה ראשונה בלבד וחוששין שיבוא עליה פעם נוספת באיסור) וּמִתְּרֵת לְבַעַל (שהרי היא אינה אסורה עליו).

(ואם היא) שְׁנִיָּה לָזָה וְלָזָה (כגון שהאחים הם מאותם אב ואם). אֶסְוֶרָה לָזָה וְלָזָה (שאסורים הם להתחתן עם סבתא שלהם מדברי סופרים כנ"ל).

(וקונסין את השניה כדי שלא תרצה להתחתן אִתּוֹ שאם יעבור וישא "שניה" יהיה חייב לגרש אותה. וכדי שתהיה קלה בעיניו להוציאה לכשיגרשנה) אֵין לָהּ (לא תוכל לנבות ממנו) לֹא (עיקר) כְּתֻבָּה (שתקנו חכמים דהיינו מאה דינרים (25 סלעים) לבעולה או מאתים לבתולה (ובכ"ז בתולה זו היא שניה כגון אם היא נינה שלו) ואין לה תנאי כתובה. אבל מה שהוסף לה בכתובה מעבר לכך. מניע לה שהרי

משניות יבמות פרק ט עם פירוש "רץ"

הקדמה: כתוב בתורה: וְכִתְּבוּ בְּיָמֵי קִנְיָן נִפְשָׁם קִנְיָן כֶּסֶף הוּא יֵאָכַל בּוֹ וְיֵלֵד בֵּיתוֹ הֵם יֵאָכְלוּ בְּלִחְמוֹ: וּבִתְּפֹהֶן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר הוּא בְּתִרְמֻת הַקָּדָשִׁים לֹא תֵאָכֵל: וּבִתְּפֹהֶן כִּי תִהְיֶה אֶלְמָנָה וְנִרְשָׁה וְזָרַע אֵין לָהּ וְשָׂדֶה אֶל-בֵּית אָבִיהָ כְּנַעֲנִיָּה מִלֶּחֶם אָבִיהָ תֵאָכֵל וְכָל-זָר לֹא יֵאָכֵל בּוֹ: וּשְׁנֵינוּ בַּמִּשְׁנָה פ"ז מ"ד: הַעוֹבֵר וְהִיבֵם וְהָאֲרוֹסִין וְכו' פּוֹסְלִין וְלֹא מֵאֲכִילִין. פִּירוּשׁ: לִכְהֵן מוֹתֵר לֵאכּוֹל תְּרוּמָה לוֹ וּלְבָנֵי בֵיתוֹ וְכֵן לוי אוֹכֵל מֵעֶשֶׂר רֵאשׁוֹן הוּא וּמִשְׁפַּחְתּוֹ כּוֹלֵל אֶשְׁתּוֹ וּבְנוֹתָיו. אֲבָל כֹּאשֶׁר יֵשׁ לָהֶם זִיקָה לְיִשְׂרָאֵל כִּנּוּן שְׁמֹאֲרֶסֶת לְיִשְׂרָאֵל אוֹ מַעֲבֵרֶת מִיִּשְׂרָאֵל אוֹ שׁוֹמֵרֶת יֵבֶם לְיִשְׂרָאֵל נִפְסָלוֹת מֵלֵאכּוֹל בְּתִרְמֻמָּה וּבִמְעַשֶׂר. וְלֹאִידֵךְ נִסָּא בֵּת יִשְׂרָאֵל שִׁישׁ לָהּ זִיקָה לִכְהֵן אוֹ לוי לֹא יִכּוֹלֶה לֵאכּוֹל בְּתִרְמֻמָּה אוֹ בִּמְעַשֶׂר בִּזְכוֹת הַחֵתָן. הַעוֹבֵר אוֹ הִיבֵם.

(2) מֵת (בַּעֲלָה הַכֵּהֶן אוֹ גֵּרֶשָׁה). וְלָהּ הֵימָנוּ בֶּן (אוֹ בַת) וְאֶפִּילוֹ זֶרַע הַזֶּרַע עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת). תֵּאָכֵל בְּתִרְמֻמָּה (שֶׁכֶּשֶׁם שֹׁרֵעַ יִשְׂרָאֵל מִכַּהֲנֵת פּוֹסֵל אוֹתָהּ מֵלֵאכּוֹל בְּתִרְמֻמָּה כֹּךְ זֶרַע כֵּהֵן מִיִּשְׂרָאֵלִית מֵאֲכִיל אוֹתָהּ וְכָל זֶמֶן שִׁישׁ לְיִשְׂרָאֵלִית זֶרַע מִכֵּהֵן הָרִי זֶה אוֹכֵלֶת בְּתִרְמֻמָּה).

(3) נָסֶת (בַּפֶּעַם הַשְּׁנִי) לְלֹוֹ (אַחֵר שִׁילְדָה מִכֵּהֵן) תֵּאָכֵל בְּמִעֲשֶׂר (מִפְּנֵי שֶׁהִיא אֶשֶׁת לֹוֹ. וְאִינָה אוֹכֵלֶת בְּתִרְמֻמָּה. וְאֵעִ"נ שֶׁבִּנְיָן מִכֵּהֵן קִיָּם. שֶׁבִּנְיָנוּאִיהָ לְלֹוֹ חֹזֶרֶה לַהֲיוֹת זָרָה לִכְהֵן).

(4) מֵת (בַּעֲלָה הַשְּׁנִי הַלֹוֹ). וְלָהּ הֵימָנוּ בֶּן. תֵּאָכֵל בְּמִעֲשֶׂר (בִּשְׁבִּיל בְּנֵה שְׁמִלּוֹ. אֲבָל לֹא אוֹכֵלֶת בְּתִרְמֻמָּה אֶפִּילוֹ שֶׁבִּנְיָן הָרֵאשׁוֹן שֶׁמִּכֵּהֵן קִיָּם. שֶׁהוֹלְכִין אַחֵר הַבֶּן הָאֲחֵרוֹן).

(5) נָסֶת (בַּפֶּעַם הַשְּׁלִישִׁי) לְיִשְׂרָאֵל (אַחֵר שִׁילְדָה גַּם מִלֹוֹ). לֹא תֵאָכֵל לֹא בְּתִרְמֻמָּה וְלֹא בְּמִעֲשֶׂר (שֶׁבִּנְיָנוּאִיהָ לְיִשְׂרָאֵל חֹזֶרֶה לַהֲיוֹת זָרָה. אֵעִ"נ שִׁישׁ לָהּ בֶּן מִכֵּהֵן וּבֶן מִלֹוֹ).

(6) מֵת (בַּעֲלָה הַשְּׁלִישִׁי הַיִּשְׂרָאֵלִי). וְלָהּ הֵימָנוּ בֶּן. (עֲדִיין) לֹא תֵאָכֵל לֹא בְּתִרְמֻמָּה וְלֹא בְּמִעֲשֶׂר (מִפְּנֵי בְּנֵה הַחֵי שְׁמִיִּשְׂרָאֵל. שֶׁפּוֹסֵלֶה כֹּאִילוֹ הִיָּה אֲבִיו-בַּעֲלָה עֲדִיין חֵי).

(7) מֵת בְּנֵה מִיִּשְׂרָאֵל. תֵּאָכֵל בְּמִעֲשֶׂר (בַּחֲזֶרֶה בִּזְכוֹת בְּנֵה מִלֹוֹ כִּמוֹ שֶׁהִיָּה לִפְנֵי שֶׁנִּשְׁאֵת לְיִשְׂרָאֵל).

(8) מֵת בְּנֵה מִלֹוֹ. תֵּאָכֵל בְּתִרְמֻמָּה (וּבַחֲזֶרֶה וְשׁוֹק בַּחֲזֶרֶה בִּזְכוֹת בְּנֵה מִכֵּהֵן. שֶׁהִבֵּן מֵאֲכִיל כֹּאִילוֹ הִיָּה אֲבִיו הַכֵּהֵן קִיָּם).

(9) מֵת בְּנֵה מִכֵּהֵן. (אֵין לָהּ יוֹתֵר כָּל זִיקָה לֹא לִכְהֵן וְלֹא לְלֹוֹ וְלִכְהֵן) לֹא תֵאָכֵל לֹא בְּתִרְמֻמָּה וְלֹא בְּמִעֲשֶׂר (כִּפִּי שֶׁהִיָּתָה בְּבֵית אֲבִיהָ הַיִּשְׂרָאֵלִי):

ד בֵּת יִשְׂרָאֵל מֵאֲרֶסֶת לְפָהֶן (עֲדִיין לֹא יִכּוֹלֶה לֵאכּוֹל תְּרוּמָה עַד שֶׁנִּשְׁאֵת לוֹ מִמֶּשׁ נְזִירָה מִדְּרַבָּנָן מִפְּנֵי שֶׁכָּל זֶמֶן שֶׁהִיא מֵאֲרֶסֶת הִיא יוֹשֶׁבֶת בְּדִיִּכ בְּבֵית אֲבִיהָ וְחוֹשֶׁשִׁין שְׁמָא תֵאָכֵל אֶת הַתְּרוּמָה שֶׁם בְּשׁוּגָה לְבָנֵי בֵּית אֲבִיהָ מִכִּין שְׁאִינָה רְגִילָה עֲדִיין לְחַזֵּר בְּתִרְמֻמָּה). (וְכֵן פְּנוּיָה בֵּת יִשְׂרָאֵל) מְעַבְּרַת מִכֵּהֵן (בֵּין שֶׁנִּשְׁאֵת לִכְהֵן וּמֵת אוֹ גֵּרֶשָׁה וְנִשְׁאֵרָה מַעֲבֵרַת מִמֶּנּוּ וּבֵין שֶׁזִּינְתָה עִם כֵּהֵן וְנִתְעַבְּרָה מִמֶּנּוּ. אִינָה אוֹכֵלֶת תְּרוּמָה כָּל זֶמֶן שֶׁהִיא מַעֲבֵרַת וְרַק כֹּאשֶׁר תֵּלֵד אֶת הַעוֹבֵר אִזּוֹ תוֹכֵל לֵאכּוֹל תְּרוּמָה בִּזְכוֹתוֹ). (וְכֵן בֵּת יִשְׂרָאֵל) שׁוֹמְרַת יֵבֶם לְפָהֶן (לֹא יִכּוֹלֶה לֵאכּוֹל תְּרוּמָה בִּזְכוֹת הִיבֵם עַד שֶׁתִּיבֵם לוֹ. מִפְּנֵי שֶׁעֲדִיין לֹא קָנָה לַהֲיוֹת אֶשְׁתּוֹ אֲלֹא הָרִי הִיא עֲדִיין כְּקִנְיִן כֶּסֶף שֶׁל אֲחִיו הַכֵּהֵן שְׁמָת) -- וְכֵן בֵּת כֵּהֵן (שֶׁנִּתְאַרְסָה) לְיִשְׂרָאֵל (נִפְסָלָה מֵלֵאכּוֹל בְּתִרְמֻמָּה מִפְּנֵי שִׁישׁ בֵּה קִנְיִן לַחֲתָן הַיִּשְׂרָאֵלִי. וְכֵן בֵּת כֵּהֵן פְּנוּיָה הַמַּעֲבֵרַת מִיִּשְׂרָאֵל לֹא נִקְרָאת שֶׁשֶׁבָה לְבֵית אֲבִיהָ "כְּנַעֲנִיָּה". וְכֵן שׁוֹמֵרֶת יֵבֶם לְיִשְׂרָאֵל שְׁאִינָה יִכּוֹלֶה לְשׁוֹב לְבֵית אֲבִיהָ מִפְּנֵי שֶׁהִיא אֲנוּדָה בִּיבֻמָּה. לִכֵּן כָּל אַחַת מֵאֵלּוּ) לֹא תֵאָכֵל בְּתִרְמֻמָּה (וְכֵן בַּחֲזֶרֶה וְשׁוֹק וְהִיָּה בְּתִרְמֻמָּה לַחֲמִי תוֹרָה וְהַמּוֹרֵם מֵאִיל נְזִיר).

(כִּיּוֹצ"ב) בֵּת יִשְׂרָאֵל מֵאֲרֶסֶת לְלֹוֹ. (אוֹ) מְעַבְּרַת מִלֹוֹ. (אוֹ) שׁוֹמְרַת יֵבֶם לְלֹוֹ (לֹא תֵאָכֵל מֵעֶשֶׂר רֵאשׁוֹן בִּזְכוֹתָם) -- וְכֵן בֵּת לֹוֹ (מֵאֲרֶסֶת) לְיִשְׂרָאֵל (מַעֲבֵרַת מִיִּשְׂרָאֵל אוֹ שׁוֹמֵרֶת יֵבֶם לְיִשְׂרָאֵל). לֹא תֵאָכֵל בְּמִעֲשֶׂר (הָרֵאשׁוֹן לִר' מֵאִיר שֶׁסּוֹבֵר שְׁאִינָה נֵאָכֵל לְמִי שְׁאִינָה לוֹ. אֶפִּילוֹ אַחֵר שֶׁהוֹפְרָשָׁה מִמֶּנּוּ תְּרוּמָת מֵעֶשֶׂר כִּמוֹ שֶׁתְּרוּמָה אִינָה נֵאָכֵל לְמִי שְׁאִינָה כֵּהֵן. אֲבָל לְחֹלְכָה נִפְסָק שֶׁמֵּעֶשֶׂר רֵאשׁוֹן נֵאָכֵל לְזֹרִים מִפְּנֵי שְׁאִינָה קְרוֹי קֹדֶשׁ).

בֵּת לֹוֹ מֵאֲרֶסֶת (וְהִיָּה נִשְׁוֹאָה) לְפָהֶן. מְעַבְּרַת מִכֵּהֵן. שׁוֹמְרַת יֵבֶם לְפָהֶן -- וְכֵן בֵּת כֵּהֵן (מֵאֲרֶסֶת) לְלֹוֹ (אוֹ) מַעֲבֵרַת מִלֹוֹ אוֹ שׁוֹמֵרֶת יֵבֶם לְלֹוֹ). לֹא תֵאָכֵל לֹא בְּתִרְמֻמָּה וְלֹא בְּמִעֲשֶׂר (אֲמָנָם מֵעֶשֶׂר יִכּוֹלֶה לֵאכּוֹל אִם מִצַּד הַלֹוֹ אוֹ מִצַּד הַכֵּהֵן שֶׁבְּכָל לְיָמֵי הוּא. אֲלֹא כּוֹנֵת הַמִּשְׁנָה כֹּאֵן שְׁאִין חוֹלְקִין תְּרוּמָה וּמֵעֶשֶׂר בְּנוֹרָן לְשׁוֹם אֶשֶׁה בֵּין פְּנוּיָה אוֹ נִשְׁוֹאָה אוֹ אֲרוּסָה אֶפִּילוֹ לְבַת כֵּהֵן וּלְבַת לֹוֹ. שְׁאֵם יִחְלֹק לָהֶן יִבְאוּ בִּשְׁעוֹת לְחֹלֶק גַּם לְבַת יִשְׂרָאֵל אַחֵר שֶׁנִּתְגַּרְשָׁה מִכֵּהֵן אוֹ מִלֹוֹ שְׁאִין הַכֵּל יוֹדְעִין שֶׁבְּשִׁבִּיל בַּעֲלָה הִיָּה מִחְלֹקִין לָהּ וְעַכְשִׁיו שֶׁנִּתְגַּרְשָׁה אֲסוּרָה לֵאכּוֹלָם. לְפִיכֵךְ לְדַעַת רַבִּי מֵאִיר אֵין חוֹלְקִים לְאֶשֶׁה בְּבֵית הַנְּרִנּוֹת כָּלִל):

ה (1) בֵּת יִשְׂרָאֵל שְׁנִסֶּת לְפָהֶן. תֵּאָכֵל בְּתִרְמֻמָּה ((וְחֹזֶה וְשׁוֹק שֶׁל קֶרֶבֶן שְׁלָמִים וּבְכָל הַמּוֹרֵם מִן הַקֶּדְשִׁים לְכַהֲנִים) שֶׁהִיָּה הִיא בְּכָלִל קִנְיָן כֶּסֶף).

משניות יבמות פרק ט עם פירוש "רץ"

קטע במשנה	1	2	3	4	5	6	7	8	9
אב	ישראל	ישראל	ישראל	ישראל	ישראל	ישראל	ישראל	ישראל	ישראל
בעל	כהן	-	לוי	-	ישראל	-	-	-	-
בנים		כהן	כהן	כהן לוי	כהן לוי	כהן לוי ישראל	כהן לוי	כהן	-
תרומה	כן	כן	-	-	-	-	-	כן	-
מעשר	(כן)	(כן)	כן	כן	-	-	כן	(כן)	-

(6) מֵת (בעלה הכהן). וְלֹא הֵימָנוּ בֶּן. תֹּאכַל בְּתֻרִימָה (ונם בחזה ושוק כאילו היה אביו הכהן קיים).

(7) מֵת בְּנֵה מִכֶּהֶן. לֹא תֹאכַל בְּתֻרִימָה (כי פקע כח הבעל האחרון והרי היא חוזרת לזרע שמהבעל הקודם דהיינו לבנה הלוי. ויכולה לאכול מעשר בזכותו).

(8) מֵת בְּנֵה מִלֵּוִי. לֹא תֹאכַל בְּמַעֲשֵׁר (מפני בנה מישראל).

(9) מֵת בְּנֵה מִיִּשְׂרָאֵל. (פקע ממנה כח כל הבעלים והיא חוזרת לבית אביה. ועל זו נאמר: וְשָׁבָה אֶל-בֵּית אָבִיהָ פְּנֵוּלֶיהָ מִלְּחָם אָבִיהָ (דהיינו תרומה וכן בכורים. חלה ותרומת מעשר) תֹּאכַל (אבל לא חזה ושוק היות ונעשתה פעם זרה. וכיון שבאמצע נשאת לישראל כבר נפסלה מחזה ושוק של בית אביה אף שאכלה אח"כ בשביל בעלה הכהן ובשביל בנה הכהן):

ו (1) בֵּת כֹּהֵן שְׁנֵשֵׂאת לְיִשְׂרָאֵל. לֹא תֹאכַל (יותר) בְּתֻרִימָה (שנאמר: וּבֵת-כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר הָיָא בְּתֻרִימַת הַקֹּדֶשִׁים לֹא תֹאכַל).

(2) מֵת (בעלה או גרשה) וְלֹא הֵימָנוּ בֶּן (ישראל). לֹא תֹאכַל בְּתֻרִימָה (שדיוקא אם זָרַע אֵין לָהּ או מִלְּחָם אָבִיהָ הכהן תֹּאכַל - וזו יש לה זרע).

(3) נִשְׂאת לִלְוִי. תֹּאכַל בְּמַעֲשֵׁר (בזכות בעלה הלוי).

(4) מֵת (גם בעלה הלוי). וְלֹא הֵימָנוּ בֶּן (לוי). תֹּאכַל בְּמַעֲשֵׁר (בזכות בנה הלוי).

(5) נִשְׂאת לַכֹּהֵן. תֹּאכַל בְּתֻרִימָה (ונם בחזה ושוק. שהרי היא עתה קנין כספו של הכהן. ואין בנה שמישראל מעכבה).

קטע במשנה	1	2	3	4	5	6	7	8	9
אב	כהן	כהן	כהן	כהן	כהן	כהן	כהן	כהן	כהן
בעל	ישראל	-	לוי	-	כהן	-	-	-	-
בנים	-	ישראל	ישראל	ישראל לוי	ישראל לוי	ישראל לוי כהן	ישראל לוי	ישראל	-
תרומה	כן	-	-	-	כן	כן	-	-	כן
מעשר	(כן)	-	כן	כן	(כן)	(כן)	כן	-	(כן)